

Tilannekeskuksen virtuaaliyksikön toiminnan arviointi

6323/00.01.03.00/2024

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta 19.09.2024 § 50

Lisätiedot Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi puh. 013 330 9161

Päätösehdotus Pelastusjohtaja Viitaniemi Markus:

Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Selostus Ensihoidon virtuaaliyksikkö on tilannekeskuksesta käsin virtuaalisesti toimiva ensihoidon erityisyksikkö, joka on erikoistunut tekemään puhelimitse hoidon tarpeen arviointia ja käsittelemään siten ensihoidon kiireettömiä D-tehtäviä. Ruuhkatilanteissa virtuaaliyksikkö on hoitanut myös C-tehtäviä kenttäjohtajan pyynnöstä (tilanteen sekä tehtävän kiireellisyyden tarkempi kartoitus ja mahdolliset hoito-ohjeet asiakkaalle).

Kiireettömät D-tehtävät eivät välttämättä vaadi perinteisen ensihoitoyksikön paikalle menoa, vaan tehtävä voidaan hoitaa puhelimitse antamalla kotihoito-ohjeet tai ohjata tehtävä tarkoituksenmukaiselle yksikölle esimerkiksi kotihoidolle, kotisairaanhoidolle, ensihoidon yhden hoitajan yksikölle tai sosiaali- ja kriisipäivystykseen. Tarvittaessa potilas ohjataan menemään omin avuin tai taksilla oman alueen terveysasemalle tai yhteispäivystykseen. Tavoitteena on palveluverkko uudistuksen myötä myös mahdollistaa virtuaaliyksikölle vastaanottoaikojen varaamisen terveysasemille.

Virtuaaliyksiköllä on saatavilla laajemmat potilastiedot hoidon tarpeen arviointiin kuin perinteisellä ensihoitoyksiköllä, lisäksi heillä on tilannekeskuksessa mahdollisuus moniammatilliseen päätöksentekoon sekä konsultaatioverkko on laajempi. Virtuaaliyksikkö on aloittanut toimintansa 13.5.2023 ja toimii tällä hetkellä vuoden jokaisena päivänä klo 8-21 yhdellä päivystäjällä kerrallaan.

Ensihoitoyksiköiden tehtäväsidonnaisuus laskenut

Virtuaaliyksikkö hoitaa vuosittain ensihoitopalvelun 3 300 kiireetöntä D-kiireellisyysluokan tehtävää. Tutkimuksen (Petri Roivainen 2022) mukaan puhelimesta tehty hoidon tarpeen arviointi vähentää ensihoidon kiireettömiä tehtäviä noin kolmanneksella.

Virtuaaliyksikön aloitettua toimintansa on 24/7 valmiudessa olevien tehtäväsidonnaisuus ensihoitotehtäville laskenut keskimäärin 28,5 %, vaihteluvälin ollessa 19 % - 40 %. Vuonna 2022 kyseinen

tehtäväsidonnaisuus ensihoitotehtäville oli keskimäärin 32,6 %, vaihteluvälin ollessa 22 % - 45 %. Virtuaaliyksikön toiminnalla on osaltaan saatu parannettua myös potilaan tavoitettavuusaikoja.

Mikäli virtuaaliyksikön toimintaa ei olisi, nämä tehtävät olisi täytynyt hoitaa perinteisillä ensihoitoyksiköillä eli ensihoitoyksiköiden määrää olisi täytynyt lisätä. Lisäystä olisi vaatinut maantieteellisesti koko Pohjois-Karjalan alue, joten tarve olisi ollut vähintään 3 ensihoitoyksikköä.

Taloudellinen arviointi

Ensihoitopalvelun kuljetuksista saamat Kelakorvaukset poistuvat vuoden 2026 alusta alkaen, joka kannustamaan välttämään tarpeentonta ajoa.

Virtuaaliyksikkö osana ensihoidon toimintaa muodostaa kumulatiivisesti vajaan 1,7 M€ säästöpotentiaalin vuoden 2030 loppuun mennessä verrattuna tilanteeseen, jossa perinteisiä ensihoitoyksikköjä olisi lisätty.

Tilakustannuksia ei ole huomioitu laskennassa. Virtuaaliyksikkö ei tarvitse suuria tiloja toiminnalleen (työpiste). Nykyisellään erityisesti Joensuun alueella ensihoitoyksiköiden säilytykseen käytettävät tilat ovat jo täynnä, joten perinteisten ensihoitoyksiköiden lisääminen vaatisi myös tilojen lisäämistä.

Virtuaaliyksikön toiminta rahoitetaan 2024 ja 2025 hyvinvointialueen toiminnan kehittämiseen varatusta valtionrahoituksesta. Toiminnan vakiinnuttamisesta tehdään päätökset ensivuoden aikana.